

Дмитро Филімонович Красицький
(07.11.1901 – 08.01.1989)

Дмитро Филімонович Красицький – правнук Катерини Шевченко, сестри Тараса Григоровича.

Народився на початку ХХ ст., 1901 року в с. Зелена Діброва в родині прабабки Катерини. Того ж року сім'я переїхала в с. Свинарку (сучасну Петропавлівку), де батько влаштувався на роботу в Горобіївський ліс полісовщиком. Вісім років хлопчик живе серед краси лісу.

У 1908 році сім'я Филімона Красицького повертається в Зелену Діброву, поскільки настав час віддавати дітей до навчання.

Перші дитячі враження, що запам'яталися маленькому хлопчикові, були згадки про Шевченка. Його вірші читав батько. В оточенні родини в Зеленій Діброві постать казкового прадіда почала набувати реальних рис.

Пізніше, в Керелівці, у родині Петра Микитовича, племінника Шевченка, він, хлопчиком, почув від родичів, а згодом, уже юнаком, занотував чимало спогадів та переказів про Шевченка.

Запам'яталися зустрічі у Керелівці з шанованими гостями – Леся Українкою, Оленою Пчілкою, Христиною Алчевською, Борисом Грінченком, які приїздили вклонитися землі Геня.

Потім, за довге життя, Дмитро Филімонович матиме незчисленні зустрічі з яскравими людьми, але та перша, без сумніву, найнезабутніша, найвразливіша.

У 1909 році Филімон Якимович вперше повіз сина в Канів. Цю поїздку малий Дмитро запам'ятає назавжди. Врізалися малому хлопцеві подробиці: як везли з батьківщини землю і кидали її на могилу, як стояли біля високої могили, на власні очі бачив наречену свого прадіда Ликеру Полусмак, яка з 1904 року назавжди оселилась в Каневі. Потім за своє життя він ще чотири рази зустрінеться з нею і запише свої дитячі спогади про Тараса Шевченка.

По закінченню 4-х груп початкової школи з відзнакою Дмитро їде у Київ до дядька Фотія Красицького – художника.

Фотій Степанович підняв клопотання перед Полтавським земством про надання правнукові Шевченка стипендії. Земство задовольнило прохання і перерахувало кошти на Керелівську друго-класну школу, яка згодом набула статусу семінарії.

Наступні 8 років Дмитро живе серед родини Шевченків у Керелівці. Вже тоді серйозно починає цікавитись шевченкознавством. Записує спогади людей, пізніше частково використовує їх у своїх творах.

Після семінарії стає студентом Київського вищого інституту освіти, по закінченні якого у 1922 році їде до лав Червоної Армії. Після армії працює на різних посадах: вчителем, начальником шкільного відділу, інспектором політосвіти, директором першого драмтеатру „Шевченківець”.

У 1929 році, в числі 25-тисячників, Дмитра Филімоновича послали в село, де до 1934 року працює директором Колгоспного Університету Вищої колгоспної школи.

У 1935 році працює в Дніпропетровському гірничому інституті деканом історичного факультету, а згодом – директором історичного музею ім. Д. І. Яворницького. Саме про історію роду його знаменитого діда розповів Красицькому академік Д. Яворницький.

Його племінниця, Людмила Красицька, згадує розповіді дядька про його арешт в 1937 році, про відчайдушний візит до Сталіна з клопотанням повернути в Україну захлавлену книжечку свого прадіда.

Дмитро Филімонович брав безпосередню участь у Великій Вітчизняній війні, за що був нагороджений багатьма орденами і медалями.

Після війни у складі комісії ЮНЕСКО їде до Німеччини і займається пошуком та поверненням на батьківщину національних музейних коштовностей.

У 1946 році на постійно оселився в Києві і працював директором Києво-Печерської лаври, директором будинку-музею Т. Г. Шевченка, заст. з наукової роботи музею Шевченка АНУ УРСР.

Дмитро Филімонович 23 роки працював членом редколегії журналу „Людина і світ”, членом методичної ради товариства „Знання”, надрукував більше 500 статей, нарисів з літературознавства та шевченкознавства.

Шевченківська тема стала для Д. Красицького не те що магістральною, а практично єдиною в його літературній творчості.

Він писав дослідницькі статті з різних питань шевченкознавства, в галузі прози опублікував цілий ряд художньо-документальних повістей та оповідань – „Дитинство Тараса”, „Юність Тараса”, „Тарасова земля», „Дітям про Шевченка”, „Тарас-художник”, „Тарасові світанки”, „І оживе добра слава”, „Роздуми над словом Шевченка”, „Смерть і похорони Шевченка”, „Великий Кобзар у пам'яті народній” тощо.

Адресовані молоді твори Дмитра Красицького про Шевченка стоять поряд із творами про Кобзаря, написаними Степаном Васильченком, Оксаною Іваненко, інших авторів.

У Зеленій Діброві Дмитро Красицький востаннє побував у 1981 році. Зустрічався з учнями школи, подарував портрет Т. Г. Шевченка.

Непроста доля випала цьому чоловікові: він свій вік прожив у вирі подій непересічних та й сам він був особистістю непересічною. Помер у 1989 році, похований у Києві.

Література про Дмитра Красицького:

Дмитро Красицький : [біогр. довідка] // Криничка : антол. творів письмен. Черкащини для дітей та юнацтва : в 2 т. – Черкаси, 2009. – Т. 1. – С. 103 – 112.

100 років з дня народження письменника-шевченкознавця Д. Ф. Красицького // Календар пам'ятних дат Черкащини на 2001 рік. – Черкаси, 2001. – С. 23 – 24.

Дзюба, Г. І. Дмитро Філімонович Красицький [біогр. довідка] / Г. І. Дзюба // Люди і долі : худож.-публіц. вид. – Черкаси, 2001. – С. 38 – 40.

Красицький Дмитро Філімонович // Письменники Радянської України : бібліогр. довід. – К. : Рад. письменник, 1981. – С. 134.

Дмитро Красицький: [біогр. довідка] // 22 червня – 9 травня. Письменники України у Великій Вітчизняній : біобібліогр. довід. – К. : Рад. письменник, 1980. – С. 178.

Хінкулов, Л. Ф. Красицький Дмитро Філімонович / Л. Ф. Хінкулов // Шевченківський словник : в 2 т. – К., 1976. – Т. 1. – С. 327.

Красицька, Л. Спогади про Дмитра Красицького [Електронний ресурс] : [спілкування з видатним вченим-подвижником Дмитром Івановичем Яворницьким] / Людмила Красицька. – Режим доступу : <http://www.zdibrova.narod.ru> – назва з екрану.

Твори Дмитра Красицького

Т. Г. Шевченко – борець проти релігії / Дмитро Красицький. – К., 1956. – 29 с.

Про свята християнської релігії / Дмитро Красицький. – К., 1959. – 40 с.

Тарасова земля : [про Т. Г. Шевченка] : нарис / Дмитро Красицький. – К. : Молодь, 1962. – 82 с.

Дітям про Тараса Шевченка / Дмитро Красицький. – К. : Рад. шк., 1962. – 78 с.

Роздуми над словом Тараса Шевченка / Дмитро Красицький. – К., 1963. – 52 с.

Дітям о Тарасе Шевченко / Дмитрій Красицький. – М. : Детгиз, 1964. – 78 с.

Юність Тараса. Рассказы о юности Т. Г. Шевченко / Дмитрій Красицький. – М. : Дет. лит., 1964. – 207 с.

І оживе добра слава: [розповіді про Т. Г. Шевченка] / Дмитро Красицький; [ілюстр. Т. Г. Шевченка]. – К. : Рад. письменник, 1986. – 233, [2] с. : ілюстр.

Тарасові світанки : повісті. – 2-е вид., перероб. / Дмитро Красицький. – Веселка, 1989. – 264 с. – Зміст : Дитинство Тараса; Юність Тараса; Тарас-художник.

Родовід [Т. Г. Шевченка] / Дмитро Красицький ; передм. Л. Красицької // Слово і час. – 1991. - № 5. – С. 86 – 90.

Гілки Шевченкового роду / Дмитро Красицький, Л. Красицька // Літ. Україна. – 1987. – 17, 24 верес. ; 1, 7, 15, 22, 29 жовт. ; 12, 19 листоп. ; 3 груд.